

מסורת הש"ס

בשלושה פרקים פרק רביעי תענית

לא

עין משפט
נר מצוה

(א) זכרות מה: (ב) זכר
קפא: (ג) גילי ע"י דמיון
(ד) גילי יוסף ק"ו א"י זכר
וע"ש בנב"ש: (ה) זכר
למא לאה כן למא מלי יוסף
מנ רב יוסף תקבריה
אמינא: (ו) נפסחיה פה
וע"ן: (ז) ע"י הגי' בע"מ
(ח) כמותו ע"י: (ט) נגלה
ש"ל אל יך לזכרם וגו' ע"י
פרש"י בתורה ובמכות יא.
ובסוטה מג"ג: (י) ד"ה אפילו
אחרי ד"ה לר"ן: (יא)

לאיזה שירצה יעלו. הושע בן אלה רשע היה דכתיב (מלכים
ב ז') ויעש הרע בעיני ה' רק לא כמלכי ישראל. והיינו
דקאמר רק שזטל את הפרוסלות ואמר לאיזה שירצו יעלו:
הרוגי ציפור. צפרק הנזקין (גיטין 97 ב'): **מלכות**. לפי

תיקנו ביבנה הטוב והמטיב. פירוש זכרתי המזון ומש"ה תקנו
יותר על היין הטוב והמטיב טפי מנשאל דזכרתי לפי
שהיו [כמון] גדר זכרם ולא נסרחו: **יום תבר מגל**. פירוש
שמועין מלכות עליה למערכה פירוש משום שחלש כחה של
חמה ומגדלין התולעים בזילנות
וע"ס מתולעים פסוליס למערכה
כלומר [צמדות] (פ"ב מ"ה)
שהכניסו בעלי מומין הם מנקרס
הע"ס ומסירין הע"ס מתולעים
שפסולת למערכה:
דלא מוסר יאסף. פ"י אומו
שזינו מוסרין מן הלילות על
הימים יאסף: **מאי יאסף תקבריה**
אימיה. תימה וכי היה מסופק מאי
יאסף אלף נגלה לומר דלא מוסרין
יאסף (כ) ומייהא קצעי גמרא מאי יוסף
אלל לעולם הוה ידע דיאסף הוה
לשון מיתה דכתיב (בראשית מט)
ויגוע ויאסף אל עמו: **כל אחד**
ואחד מראה הקדוש ברוך הוא
באצבעו שנאמר הנה אלהינו זה
קוינו זה וגו' נגילה ונשמחה בישועתו:
הדרן עלך בשלושה פרקים
וסליקא לה מסכת תענית

תורה אור השלם
1. ואמר ביום ההוא הנה
אליהו זה קוינו זה
וישוענו זה קוינו זה
נגילה ונשמחה בישועתו
וישוענו זה קוינו זה
נגילה ונשמחה בישועתו

הגהות הב"ח
(א) תוס' ד"ה מאי בי דלא
מוסרין יוסף ומשום הכי
קצעי גמרא מאי:

לעני רש"י
אישקרין. קופסה בעיקר
לחכשיטין.

מוסף רש"י
ואמר רב מתנה ב' וכן
שמו שזכר לקבורה ואלא
הסריחו (רשב"ם ב"ב ע"ב).
הטוב והמטיב. זכרתי
הטוב והמטיב שזכרתי
המזון מקטו בזהו יוסף.
דמן המורה ליה אלה
שלש לשונות. כדפסק לן
מחיל קרא וזכרתי את
ה' אלהיך על הארץ וגו'
(שם). שפסקו מלכות
עצים. מנאן ועד ט"ו זכר
היו כותבים ע"ס לר"ן
המערכה לכל השנה, ממאן
ואלך משע כח החמה, וש
בע"ס לתלמידי ומעלין ע"ן
וגם יגדל תולעת ודלמתיק

זכרתי אלהי ר' יעקב ב' וכן
שמו שזכר לקבורה ואלא
הסריחו (רשב"ם ב"ב ע"ב).
הטוב והמטיב. זכרתי
הטוב והמטיב שזכרתי
המזון מקטו בזהו יוסף.
דמן המורה ליה אלה
שלש לשונות. כדפסק לן
מחיל קרא וזכרתי את
ה' אלהיך על הארץ וגו'
(שם). שפסקו מלכות
עצים. מנאן ועד ט"ו זכר
היו כותבים ע"ס לר"ן
המערכה לכל השנה, ממאן
ואלך משע כח החמה, וש
בע"ס לתלמידי ומעלין ע"ן
וגם יגדל תולעת ודלמתיק

מחמשה עשר זכר ואלך דמוסף
לילות על הימים לעסוק בתורה
יוסף חיים על חיי: **דלא**
יוסף. לעסוק בתורה לילות:
הקבריה אימיה. כלומר ימות
זלא עמו: **זס מלך**. אף על פי
שהיה לה שואלת מצת כהן גדול
כ' שלא לבייש את השואלת
מתוך שאין לה: **מכס כהן**
גדול. שהוא קרוז וסמוך למלכות:
סגן. כהן חשוב ממונה תחת כהן
גדול להיות תחמוי זיוס הכפורים
אם יארע פסול זכהן גדול
זיוס הכפורים ישמש זה הסגן
תחמוי: **משוה מלחמה**. הוא הכהן
המכריז במלחמה (י' מי האיש הירא
ורך הלכז וגו' (דברים ט): **אפילו**
מקופלין ומונחין בקופסא. אישקרין:
לביין עזילה. כולן שלא לבייש את
שזכרה עזילה: **שאין אשה אלה**
לזכר. אם זניך יהיו מיוחסין הכל
קופלין עליהם זין זכרם זין
נקבות: **על מנה שפעטרונו**
זוכרים. שאחרי הנישואין תתנו
מלכותם נאים: **מחול**. קצבי לשון
מחול הכרס (כלא"פ פ"ד מ"ב):

הגהות הב"ח
(א) תוס' ד"ה מאי בי דלא
מוסרין יוסף ומשום הכי
קצעי גמרא מאי:

לעני רש"י
אישקרין. קופסה בעיקר
לחכשיטין.

מוסף רש"י
ואמר רב מתנה ב' וכן
שמו שזכר לקבורה ואלא
הסריחו (רשב"ם ב"ב ע"ב).
הטוב והמטיב. זכרתי
הטוב והמטיב שזכרתי
המזון מקטו בזהו יוסף.
דמן המורה ליה אלה
שלש לשונות. כדפסק לן
מחיל קרא וזכרתי את
ה' אלהיך על הארץ וגו'
(שם). שפסקו מלכות
עצים. מנאן ועד ט"ו זכר
היו כותבים ע"ס לר"ן
המערכה לכל השנה, ממאן
ואלך משע כח החמה, וש
בע"ס לתלמידי ומעלין ע"ן
וגם יגדל תולעת ודלמתיק

זכרתי אלהי ר' יעקב ב' וכן
שמו שזכר לקבורה ואלא
הסריחו (רשב"ם ב"ב ע"ב).
הטוב והמטיב. זכרתי
הטוב והמטיב שזכרתי
המזון מקטו בזהו יוסף.
דמן המורה ליה אלה
שלש לשונות. כדפסק לן
מחיל קרא וזכרתי את
ה' אלהיך על הארץ וגו'
(שם). שפסקו מלכות
עצים. מנאן ועד ט"ו זכר
היו כותבים ע"ס לר"ן
המערכה לכל השנה, ממאן
ואלך משע כח החמה, וש
בע"ס לתלמידי ומעלין ע"ן
וגם יגדל תולעת ודלמתיק

אחר השלמת המסכתא יאמר זה ויועיל לזכרון בעזרת השם יתברך

(*) הדרן עלך מסכת תענית והדרן עלך. דעתן עלך מסכת תענית ודעתך עלך. לא נהגשי מינך מסכת תענית ולא תהגשי מינך לא בעלמא דתיך ולא בעלמא דאתי:

יאמר בן שלשה פעמים ואחר כך יאמר:
יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. (**)

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. (**)

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. (**)

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. (**)

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. (**)

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. (**)

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. (**)

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. (**)

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. (**)

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. (**)

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. (**)

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. (**)

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. (**)

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. (**)

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. (**)

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. (**)

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. (**)

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. (**)

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. (**)

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. (**)

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. (**)

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. (**)

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. (**)

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. (**)

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. (**)

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. (**)

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. (**)

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. (**)

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. (**)

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. (**)

(*) פי' הגון על זה מנאנא בספר החיים שחבר אחי הגאון מהר"ל מפראג. כספר זיוות ח"א פ"ג, (***) כיומאן וסוף משנת רמ"א ז"ל וכן בסוף י"ש כ"ב כמובן רמזים על הזכרת שמות הללו.